

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİ VE
ÇALIŞANLARINDA TÜBERKÜLİN TARAMASI SONUÇLARI

ÇİMRİN, A., ERGİN, S., ÖZTÜRK, R., AKKOÇLU, A.

ÖZET: 1984-1985 öğrenim yılında Üniversitemiz tıp fakültesi öğrenci ve hekim dışı çalışanlarından total 1037 kişiye PPD uygulandı. Okunan 987 kişiden BCG'si (+) olan 621 öğrenciden %5.1'inin PPD endürasyon çapı 10mm üzerinde, %94.9'unun 10mm'nin altında, aynı değer personelin %7.3'ünde 10mm ve üzerinde bulunurken %92.7'sinde 10mm ve altında bulundu. BCG (-) olan 182 öğrencinin PPD endürasyon çapı %4.4. oranında 10mm ve üzerinde iken, personelin %29.2'sinde 10mm ve üzerinde bulundu.

ABSTRACT: A.Hikmet ÇİMRİN, Sevin ERGİN, Raşit ÖZTÜRK, Atilla AKKOÇLU, Dokuz Eylül University Faculty of Medicine. The results of tuberculin research in the students and personnels in Faculty of Medicine of Dokuz Eylül University.

It has been recorded the results of PPD test in students and official workers of Dokuz Eylül University Faculty of Medicine. It's found PPD zone diameter bigger than 10mm 5.1%, and smaller than 10mm 94.9% in 621 students and bigger than 10mm 7.3 %, smaller than 10mm 92.7 % in workers with BCG (-).

It's observed PPD zone diameter bigger than 10mm 4.4 % in 182 student and 29.2 % in workers with BCG (-).

Anahtar Sözcükler:Tıp Fakültesi öğrencileri-personeli tuberkülin.

Key Words: Students-personnels in faculty of medicine, tuberculin

GİRİŞ: WHO ve S.S.Y Başkanlığı'nın 1953-1959 yılları arasında birlikte uyguladıkları tuberkülin taramalarında enfeksiyon oranı tüm yaşlarda 560/1000'dir (1). Yurdumuzda 1960 yılında yapılan bir araştırmada tuberküloz prevalansı 20/1000 bulunmuştur. 1981- 1982'de değişik coğrafi

Uzm.Dr.A.Hikmet ÇİMRİN, Dr.Raşit ÖZTÜRK, Doç.Dr.Atilla AKKOÇLU, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı.
Prof.Dr.Sevin ERGİN, Halk Sağlığı Anabilim Dalı.

bölgelerde 80.000'i aşkın nüfus üzerinde yapılan örnekleme araştırmada ortalama enfeksiyon prevalansı 3.6/1000 Ege Bölgesi için 1.86/1000 bulunmuştur. Bu bulgu II. Dünya Savaşı sonrası yıllarda tüberkülozun Türkiye'de gerçek bir epidemiyi yaygınlığında bulunduğunu ve 1960'lı yıllara kadar doruğa tırmandığını yansıtmaktadır.

Cumhuriyet döneminde başlatılan tüberküloz ile savaş programı sayesinde hastalık önemli ölçüde kontrol altına alınmakla birlikte maalesef istenen düzeye ulaşılamamıştır. Özellikle okul, yurt, kışa gibi yakın ve sürekli temasın olduğu topluluklarda kolay bulaşma, ilaç tedavisinin yetersiz uygulanışı ve bu nedenle rezistan suşların ortaya çıkışı BCG uygulamasına rağmen ve BCG uygulanmayanlarda hastalık riskini arttırmaktadır.

Yukarıda bahsedilen nedenlerle tüberküloz enfeksiyonunun fakültemizdeki durumunu gözlemek amacı ile çalışma planlanarak uygulamaya geçildi.

GEREK VE YÖNTEM: Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci, hemşire, memur ve hizmetlileri, oluşturulan anket ile değerlendirildi. Mevcut 1278 öğrenci ve çalışanın 1083 (%84.8)'ünde uygulanan bu form ile daha önce geçirilen akciğer hastalıkları ve geçirilme yaşı belirlenmeye çalışıldı.

Verem Savaş gezici kampanyası ile işbirliği yapılarak çalışma kapsamına alınan bu gruptan 1037 (% 81.1) kişiye tüberkülin uygulandı.1037 kişiden 978 kişi değerlendirildi. Uygulama sol omuzda eski BCG aşılarda olup olmadığı öğrenildikten sonra sol ön kol ön dış yüzüne 2 Ü PPD intradermal yapıldı, 72 saat sonra kampanya ekiplerince değerlendirilmesi şeklinde idi. PPD endurasyonu 10mm'nin altında tespit edilenler negatif, 10mm ve üzerinde tespit edilenler pozitif kabul edildi.

Bulgularımız istatistiksel olarak analizde "t testi" ne tabi tutuldu.

Çalışanlar arasında PPD (+) saptananlar fizik bakı ile birlikte mikrofilm çekilerek yeniden değerlendirildi. BCG (-) ve/veya PPD (-) olanlara BCG aşısı yapıldı.

BULGULAR: Çalışmanın yapıldığı dönemde çalışan tüm hemşire, memur ve hizmetli sayısı 258, öğrenci sayısı 1020'dir. Ankete katılım ve tüberkülin uygulamasına göre dağılım tablo I'de verilmiştir. Ankete 190 personel ile 893 öğrenci (total 1083) katılmıştır. Görüldüğü gibi öğrenci ve çalışan mevcudunun %84.8'ine akciğer hastalıklarını saptamak yönünden anket uygulanmış, %81.1'ine ise tüberkülin uygulanmıştır.

Tablo II'de her iki uygulamanın yaş ve cinse göre dağılımları görülmektedir. Anketi yanıtlayan toplam 1083 kişinin yaş ortalaması 21±0,8 olarak bulunmuştur. Tüberkülin uygulamasında da yaş ortalaması 20±1,4'dür.

	Mevcut Sayı	Anket Uygulaması		PPD Uygulaması	
		Sayı	% (')	Sayı	% (')
Hizmetli	102	74		76	
Memur	89	71		73	
Hemşire	67	45		29	
T O P L A M	258	190	73.6	178	69.0
1.Sınıf	232	226		211	
2.Sınıf	249	212		234	
3.Sınıf	202	198		196	
4.Sınıf	132	120		118	
5.Sınıf	103	59		34	
6.Sınıf	102	78		66	
T O P L A M	1020	893	87.6	859	84.2
G E N E L	1278	1083	84.8	1037	81.1
T O P L A M					

('): Mevcuda göre satır yüzde değeri saptanmıştır

Tablo: D.Ü.T.F. öğrenci ve personelinde akciğer hastalıkları taraması.

C İ N S	A N K E T			T Ü B E R K Ü L İ N		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
Y A Ş	Sayı	Sayı	Sayı	Sayı	Sayı	Sayı
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
16-20	398 (67.8)	223 (45.0)	621 (57.3)	383 (69.2)	227 (47.0)	610 (56.8)
21-25	137 (23.3)	166 (33.5)	303 (28.0)	129 (23.3)	177 (32.5)	286 (27.6)
26-30	26 (4.4)	43 (8.7)	69 (6.4)	21 (3.8)	40 (8.3)	61 (5.9)
31-35	6 (1.4)	29 (5.9)	37 (3.4)	8 (1.4)	26 (5.4)	34 (3.3)
36-40	13 (2.2)	18 (3.5)	31 (2.9)	9 (1.6)	18 (3.7)	27 (2.6)
41ve	5 (0.9)	17 (3.4)	22 (2.0)	4 (0.7)	15 (3.1)	19 (1.8)
T O P L A M	587(')	496(')	1083(')	554(')	483(')	1037(')

('): %100

Tablo 2: Çalışma grubunun yaş ve cinse göre dağılımı

		TÜBERKÜLİN ENDURASYON ÇAPI (mm)				T O P L A M O K U N A N
		0-6	7-9	10-13	20mm ve	
BCG (+)	ÖĞRENCİ	157	432	26	6	621
	% SAYI	25.3	60.9	4.2	0.9	100.0
	PERSONEL	51	89	7	4	151
	% SAYI	33.8	58.9	4.6	2.7	100.0
	TOPLAM	208	521	33	10	772
% SAYI	26.8	67.5	4.3	1.3	100.0	
BCG (-)	ÖĞRENCİ	33	141	5	3	182
	% SAYI	18.1	77.5	2.8	1.6	100.0
	PERSONEL	8	9	2	5	24
	% SAYI	33.3	37.5	8.4	20.8	100.0
	TOPLAM	41	150	7	8	206
% SAYI	19.9	72.8	3.4	3.9	100.0	

Tablo 3: Tüberkülin sonuçları ve eski BCG aşısına göre dağılım.

Uygulamada, öğrenci ve personelden toplam 206 kişinin daha önce BCG aşısı olmadığı saptanmıştır. BCG (-) popülasyonun %92.7'sinde tüberkülin negatifliği görülmektedir.

SONUÇLAR VE TARTIŞMA: Tablo III'de öğrenci ve çalışanlarda BCG (-) ve BCG (+) olanlarda, tüberkülin sonuçları verilmiştir. Buna göre BCG (-) grupta; öğrencilerin %95.6'sında yardımcı sağlık personelinin %70.8'inde PPD(-) olarak bulundu. Öte yandan 1963 yılında Sosyal Yardım Bakanlığınca

KAYNAKLAR

- 1.Hershfield, ES.: Tuberculosis in the world. 1979; Chest 76: 807.
- 2.Vidinel, İ.:Akciğer tüberkülozu, 1988; s.75, E.Ü. Matbaası.
- 3.Türkiye, Yozgat Merkez İlçesinin 41 Köyünde Uygulanan Tüberküloz Prevalansı ve Ambulatuvar Tedavi Proçesi. SSBH Hıfzısıhha Okulu. 1967; Rapor 2, Yayın No: 25, Ankara.
- 4.Yenel, F. Sözer, K, ERK, M. Akciğer Hastalıkları 1987; s: 87, Kral Matbaası, İstanbul.
- 5.Vidinel, İ., Kirçak, N., Demirağlı, N. Tüberküloz ve Toraks. 1974; 22, 1: 61-63.
- 6.Akkaynak, S. Tüberküloz ve Toraks. 1983; 31, 3: 175-85.